

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Мелітополь, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Мелітополь
2022**

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти:
збірник науково-методичних праць / Таврійський державний
агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного – Мелітополь:
ТДАТУ, 2022. – Вип. 25. – 348 с.

У збірнику наведено матеріали з навчально-методичної і виховної
роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками
науково-практичної конференції 2021-2022 навчального року.

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор);
Ломейко О.П., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи
ТДАТУ (заступник головного редактора); Єременко О. А., д.с.-г.н.,
професор, проректор з наукової роботи; Назаренко І.П., д.т.н., професор,
декан факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Ортіна Г.В.,
д.н.держ.упр, доцент, в.о. декана факультету економіки та бізнесу;
Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та
екології, Болтянська Н.І., к.т.н., доцент кафедри ТСС АПК

Статті опубліковані мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.

e-mail: nmc@tsatu.edu.ua

Науково-методичний центр університету

© Автори статей, включені до збірника, 2022
© Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного, 2022

ЗМІСТ

Нестеренко С.А., Болтянська Н.І., Сиротюк С.В. ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ЗАСОБІВ	8
Лузан П.Г., Тітова О.А., Панченко А.І., Волошина А.А., Волошин А.А. ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ТЕСТІВ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГРОІНЖЕНЕРІВ	17
Герасько Т.В., Розова Л.В. УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ЯК ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЕКОЛОГО- БІОЛОГІЧНЕ РОСЛИНИЦТВО» І «ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО»	30
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. МЕТОДОЛОГІЯ АБСТРАКТНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	35
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. АНАЛІЗ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ПРОНИКНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ОСВІТИ.....	41
Пащенко Ю.П., Колесніков М.О. ВИКОРИСТАННЯ СКРАЙБ – ПРЕЗЕНТАЦІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІН ХІМІЧНОГО ЦИКЛУ	47
Скляр О.Г., Скляр Р.В. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	56
Бондаренко Л.Ю., Вершков О.О., Караєв О.Г., Холодняк Ю.В., Гавриленко Є.А. ВИКОРИСТАННЯ ZOOM ЯК ДОДАДКОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ.....	64

Самойчук К.О., Петриченко С.В., Ковальов О.О. СТВОРЕННЯ МЕТОДИКИ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОПИСУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ПЕРЕРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	70
Struchaev N., Postol Yu., Gulevsky V. METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF CREATION IN INNOVATIVE PRODUCT IN OPEN INNOVATIVE SYSTEMS.....	76
Попова І.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ВИМОГИ ДО ОСОБИСТОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	80
Постнікова М.В. НАВЧАЛЬНИЙ КУРС «ЕЛЕКТРОПРИВОД ВИРОБНИЧИХ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ» ТА ЙОГО РОЛЬ В ПІДГОТОВЦІ ЕНЕРГЕТИКІВ	88
Радченко Н.Г. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА НАВИЧКИ ЯКІСНОГО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА ЯК ВАЖЛИВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	93
Дереза О.О., Дереза С.В. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	104
Сушко О. В., Колодій О. С. ІКТ В САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ЗВО.....	111
Болтянська Н.І., Шокарев О.М., Сиротюк С.В. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	122
Колесніков М.О., Пащенко Ю.П. АГРОНОМ ЧИ АГРОСКАУТ? НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	129
Герасько Т.В., Покопцева Л.А. СУЧАСНИЙ РІВЕНЬ НАОЧНОСТІ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ РОСЛИННИЦТВО ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 201 «АГРОНОМІЯ».....	137

Болтянський О.В., Болтянська Н.І. ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	144
Попова І.О., Петров В.О. УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПРОФІЛЮ	149
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	158
Шлєіна Л.І. РИТОРИКА – ГАЛУЗЬ СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ.....	163
Попова І.О., Квітка С.О. НАУКОВА ГУРТКОВА РОБОТА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ТЕХНІЧНОМУ ЗВО	169
Задосна Н.О., Михайлов Є.В. МЕТОДОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИЗНАЧЕНІ ПАРАМЕТРІВ ПОВІТРЯНОГО ПОТОКУ У ПНЕВМОРЕШІТНОМУ СЕПАРАТОРІ.....	178
Верхоланцева В.О., Самойчук К.О., Паляничка Н.О. РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	187
Шлєіна Л.І., Адамович А.Є., Поправко О.В. ГЕНДЕРНА ОСВІТА В ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	193
Гулевський В.Б., Постол Ю.О., Стручаєв М.І. УЧАСТЬ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ ЕТТП В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	201
Самойчук К.О., Паляничка Н.О., Верхоланцева В.О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	206

Болтянський О.В., Стефановський О.Б., Колодій О.С., Ковальов О.О. ФУНКЦІ КУРАТОРА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	211
Халанчук Л.В. ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДІВ КОДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСКРЕТНОЇ МАТЕМАТИКИ.....	217
Сушко О. В., Колодій О. С. РОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ «ТКМ і М» У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЛЕКТАЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ АГРАРНОЇ ОСВІТИ	223
Поправко О. В., Тараненко Г. Г. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДІЄВОГО ПІДХОДУ ЯК СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	235
Постнікова М.В., Ковальов О.В., Петров В.О. РОЗРАХУНОК І ВИБІР ПРИСТРОЇВ КОМПЕНСАЦІЇ РЕАКТИВНОЇ ПОТУЖНОСТІ ПРИ ВИКОНАННІ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	242
Дяденчук А. Ф. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	248
Тараненко Г. Г., Поправко О.В. ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН.....	256
Парахін О.О., Пеньов О.В., Черкун В.В. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В АГРАРНИХ ВНЗ УКРАЇНИ НА ПРИКЛАДІ ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО.....	263
Поправко О. В. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ» ...	268

Пеньов О.В., Черкун В.В., Парахін О.О. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	277
Михайлов Є.В., Задосна Н.О. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В РОСЛИННИЦТВІ».....	282
Адамович А. Є., Шлєіна Л. І., Поправко О. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ	288
Борохов І.В., Ковальов О. О., Гулевський В.Б. ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕНІ ДИСЦИПЛІН У ЗВО	293
Ковальов О.О., Борохов І.В., Колодій О.С., Червоткіна О.О. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАНЬ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ВСТУП ДО ФАХУ»	306
Єременко О.А., Федосова А.О., РЕАЛІЗАЦІЯ МАГІСТЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ «АГРОКЕБЕТИ» У ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО	326
Червоткіна О.О., Тарасенко В.Г., Ковальов О.О. ОСВІТА В ЕПОХУ COVID-19 ТА В НАСТУПНИЙ ПЕРІОД.....	326
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І., Мілаєв О.І., Паляничка Н.О. СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	332
Серий І.С., Паніна В.В., Дашивець Г.І., В'юник О.В. ІННОВАЦІЙНИЙ НАПРЯМОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	337
Матковський О.І., Саньков С.М. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ»	342

УДК 316:378

**Болтянський О.В., к.т.н, доцент, Стефановський О.Б., к.т.н, доцент,
Колодій О.С., к.т.н, доцент, Ковальов О.О., к.т.н, асистент**
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ФУНКЦІЇ КУРАТОРА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. В статті досліджено сутність та змістовні складові функції куратора в сучасному закладі вищої освіти.

Ключові слова: вища освіта, заклади освіти, куратор, здобувач вищої освіти, академічна група, функції куратора.

Постановка проблеми. Здобуття Україною незалежності, становлення громадянського суспільства створили передумови для розвитку вільної, духовно розвиненої особистості, здатної засвоїти кращі надбання світової та національної духовної спадщини, загальнолюдські культурні цінності. У цьому контексті надзвичайно важливим і невідкладним завданням є виховання справжнього громадянина: активного, освіченого, здатного жити й працювати в умовах демократії, спроможного сприяти соборності й незалежності України, постійно відчувати відповідальність за себе, свій народ і країну [1].

Сьогодні основна увага акцентується не тільки на підвищенні професійних якостей студентської молоді, але й їх особистісному зростанні, збагаченні життєвого досвіду духовними цінностями, формуванні світоглядних орієнтирів та найкращих людських якостей: совісті, порядності, інтелігентності та працелюбності.

Одним із найважливіших напрямів роботи закладів вищої освіти (ЗВО) є посилення у них виховної діяльності. Істотний внесок у вирішення цього завдання робить куратор академічної групи. Сучасному куратору належить значна роль у формуванні і становленні особистості студента, розкритті його здібностей і потенційних можливостей, організації роботи з батьками, полегшенні адаптаційного періоду [2,3].

Кураторство необхідно розглядати як незамінну та ефективну систему взаємодії здобувачів вищої освіти та викладачів. Значимість куратора у виховній діяльності представлена його функціональними обов'язками.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості виховної роботи, викладання й виховання у ЗВО розглядають Г. Савош, Ю. Фокін; діяльність куратора академічної групи українського ЗВО - М. Голубєва, А. Жульківська; роль наставника академічної групи – Л. Маценко,

Р. Сопівник; питання технології роботи куратора академічної групи – І. Авдєєва, С. Гура, В. Базилевич, Н. Косарева, І. Мельникова, В. Рябченко, В. Сергєєва та ін. [2-6]

Формулювання цілей статті. Ціль статті полягає у виявленні основних функцій куратора у сучасному закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу досліджень. Вища освіта є продуктом суспільної практики, є спеціально організованою системою діяльності, мета якої полягає в тому, щоб забезпечити успішне вирішення комплексу соціально важливих завдань підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних жити і працювати в суспільстві, продукувати матеріальні та духовні цінності, реалізовувати власний психологічний та духовний потенціал, активно взаємодіяти в різних умовах повсякденного життя й професійної діяльності.

Виховання у контексті суспільства знань є ключовим елементом формування особистості, воно здійснюється тільки в суспільстві, певними суспільними інституціями; виховання формує ціннісні орієнтири особистості; спрямоване на інтеграцію індивіда в навколишній світ; має цілеспрямований та планомірний характер; залежить від стану і напрямку еволюції суспільних відносин [5-7].

Виховна система – це живі люди, які взаємодіють у досягненні поставлених навчально-виховних завдань. З такої точки зору постає актуальність питання компетентності суб'єктів виховного процесу.

В сучасних умовах немає жорстких установок щодо виконання кураторами функцій, ЗВО самі визначають сфери їх діяльності в основних документах щодо здійснення кураторської діяльності - Положення про куратора [8].

Усі перелічені підходи не суперечать одне одному і можуть бути використані для визначення провідних функцій кураторської діяльності. Однак такий широкий набір різних функцій куратора ускладнює сприйняття їх викладачами.

Вважаємо за доцільне, з урахуванням умов сучасного ЗВО, виділити основні функції куратора:

- виховна - одна з пріоритетних функцій у роботі куратора, що відображає основне його призначення;
- організаційно-управлінська;
- соціально-культурна;
- особистісно-самореалізуюча.

Виховна функція куратора академічної групи передбачає вирішення наступних завдань:

- виховання у здобувачів вищої освіти відповідального ставлення до навчання та суспільно-корисної праці;
- формування згуртованого студентського колективу та виховання особистості, яка вміє узгоджувати свої інтереси з інтересами колективу;

- профілактику асоціальної поведінки здобувачів вищої освіти, профілактику шкідливих звичок та девіантної поведінки (соціально-профілактична функція);
- забезпечення прав і свобод здобувачів вищої освіти, надання консультативної підтримки під час вирішення проблемних ситуацій (охоронно-захисна функція);
- життєве, особистісне, професійне самовизначення (орієнтаційна функція), особистісний та професійний розвиток (розвиваюча функція), адаптацію до освітнього процесу, до майбутньої професії (адаптаційна функція).

Куратор сприяє самовизначенню та самореалізації здобувачів вищої освіти групи, залучає їх до системи культурних традицій факультету, надає допомогу у вирішенні важливих для групи колективних особистісно-орієнтованих творчих справ; активізує творчий потенціал кожного студента та групи загалом тощо [9,10].

Таким чином, у виховну функцію можуть бути об'єднані: безпосередньо виховна, інтеграційна, організаційно-виховна, соціально-профілактична, охоронно-захисна, розвивальна, орієнтаційна, адаптаційна функції.

Організаційно-управлінська функція. Сучасні куратори здійснюють організацію та стимулювання різноманітної діяльності студентів; координацію роботи групи з діяльністю інших підрозділів ЗВО; інформаційне забезпечення групи; спільне планування зі студентами діяльності групи, прогнозування перебігу її розвитку. Особлива увага приділяється плануванню та звітності. Для цього розроблено Журнали кураторів, які є планово-звітною документацією.

Велике значення у роботі куратора приділяється забезпеченню умов для успішної навчальної та позанавчальної діяльності групи (організаційно-координуюча функція); вивчення індивідуальності кожного студента, зокрема оцінка рівня його вихованості; аналіз та вивчення характеру розвитку колективу групи та місця особистості в колективі; оцінка рівня згуртованості групи; виділення лідерів (аналітична функція); визначення їх соціального статусу (аналітико-діагностична функція); аналіз ситуації розвитку студентської групи, визначення перспектив її розвитку, факторів негативного та позитивного впливу на процес становлення групи та соціально-професійної адаптації студентів (рефлексивна функція), становлення оптимальних взаємовідносин у суб'єкт-суб'єктній системі відносин, регулювання міжособистісних відносин між студентами – членами групи, однокурсниками - сприяння у створенні сприятливого психологічного клімату в групі та ЗВО в цілому (регулятивно-комунікативна функція).

Таким чином, організаційно-управлінська функція поєднує організаційно-координуючу, аналітичну, аналітико-діагностичну, рефлексивну, регулятивно-комунікативну функції.

Соціально-культурна функція. Куратор, залучаючи здобувачів вищої освіти до традицій групи, факультету, закладу освіти, є посередником між суспільством та студентом та виконує соціально-культурну функцію, пов'язану з освоєнням культури у соціумі. Дана функція представлена через включення здобувачів освіти до соціального простору факультету та закладу освіти, що забезпечує освоєння ними нової соціальної ролі «здобувачів вищої освіти», прийняття вимог та правил життєдіяльності, включення здобувачів вищої освіти до соціально та професійно значущої діяльності (організаційно-комунікативна функція).

Особистісно-самореалізуюча функція. Відповідно до сучасного погляду на особистість, як на суб'єкт власного саморозвитку, самореалізації актуалізується необхідність активізації особистісних ресурсів викладача, яка проявляється при виконанні ним особистісно-самореалізуючої функції. Ця функція особливо потрібна для куратора, щоб бути студентам цікавим, не перетворитися на наглядача, спостерігача, розвивати у здобувачів вищої освіти потребу в самовдосконаленні та самореалізації.

Самореалізація - процес, який включає самовираження, самостійність, впевненість у собі, послідовність у досягненні мети, вміння відстоювати свої права у відповідних ситуаціях, що є основою будь-якої, культурної діяльності.

Для успішної реалізації викладачами кураторських функцій повинні бути сформовані відповідні компетенції, природа яких заснована на ключових компетенціях (ціннісно-сміслових, загальнокультурних, навчально-пізнавальних, інформаційних, комунікативних, соціально-трудових та особистісного самовдосконалення) та спеціальних (проектувальних, організаторських).

Компетенції, необхідні для реалізації відповідних функцій:

- компетенції, необхідні для реалізації виховної функції, що ґрунтується на знанні особливостей професійного становлення здобувачів вищої освіти, навичках роботи в групі, вмінні встановлювати контакти куратор-здобувач, куратор-група, здійснювати зворотний зв'язок, враховувати думки, знання, інтереси студентів, поставити себе у становище здобувачів вищої освіти і поглянути на навколишнє його очима (емпатія), знати психологію особистості здобувачів вищої освіти, розуміти його мотиви вчинків та реакцій, вирішувати проблемні педагогічні ситуації та ін.;

- компетенції, необхідні для виконання організаційно-управлінської функції, передбачають знання та вміння з організації діяльності

здобувачів вищої освіти групи: уміння та здатність ставити цілі, формулювати завдання, планувати, вибирати форми та методи діяльності та ін.; організувати власну діяльність та діяльність студентів групи з реалізації поставлених завдань, застосовувати відповідні методи, засоби та прийоми організації колективу, стимулювати різноманітну діяльність здобувачів вищої освіти; оцінювати рівень згуртованості групи, визначати лідерів; самостійно шукати, аналізувати та відбирати необхідну інформацію, перетворювати, зберігати та передавати її студентам та ін.;

- компетенції, необхідні для реалізації соціально-культурної функції припускають: обізнаність та досвід куратора в галузі духовно-моральних основ життя людини, культурологічних основ соціальних, суспільних явищ та традицій; знання куратором способів ефективної взаємодії в сучасних умовах, уміння орієнтувати студентів у соціальній ситуації, бути посередником культури, зберігати традиції регіону, закладу освіти, групи, знати систему духовних інтересів та потреб особистості, основні засоби, методи та прийоми педагогічного впливу на задоволення даних потреб у процесі формування особистості здобувачів вищої освіти та ін.;

- компетенції, необхідні для особистісно-самореалізуючої функції, пов'язані зі знанням куратором прийомів особистісного самовираження та способів фізичного, духовного та інтелектуального саморозвитку, умінням аналізувати та адекватно оцінювати свою діяльність, ефективно організовувати її на основі розвитку у себе потреби до особистісного зростання та самовдосконалення.

Висновки. Отже, знання кураторами основних функцій, і навіть формування відповідних їм компетенцій, сприяє ефективнішій організації кураторської діяльності у сучасному ЗВО.

Кураторство є одним з головних стратегічних напрямків виховної роботи у закладі освіти. Робота куратора це цілеспрямований процес в якому куратор виступає керуючим елементом, а здобувач вищої освіти – керованим. Робота кураторів націлена на вирішення одного з важливих завдань вищої освіти – сприяти становленню суспільної позиції та моральному самовизначенню особистості здобувача вищої освіти.

Ефективна робота куратора академічної групи є одним з найвагоміших чинників успішної організації виховної роботи у ЗВО, що, в свою чергу, знаходить відображення в підвищенні ефективності діяльності як конкретного закладу освіти, так і, в майбутньому, всієї системи освіти в цілому.

Список використаних джерел

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Романкова Л. М. Виховний імператив світового суспільства знань: монографія. Мін-во освіти і науки України, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. К. : «МП Леся», 2016. 659 с.

3. Самойчук К.О., Ковальов О.О., Паляничка Н.О. Особливості трудового і професійного виховання студентів закладів вищої освіти. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2020. Вип. 24. С. 382 -392.

4. Сушко О.В., Колодій О.С. Основи виховної діяльності куратора групи у ВНЗ. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2021. Вип. 24. С.59-64.

5. Болтянський О.В., Болтянська Н.І. Удосконалення виховної роботи куратора у закладах вищої освіти. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2020. Вип. 23. С. 144–151.

6. Болтянський О.В., Болтянська Н.І. Напрями професійного саморозвитку викладачів аграрних закладів вищої освіти. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2020. Вип. 23. С. 174–179.

7. Болтянський О.В., Болтянська Н.І. Система взаємовідносин у ВНЗ: куратор – студент Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2017. Вип. 20. С. 43-49.

8. Третьак О. С. Завдання, функції, принципи, компоненти та стилі роботи куратора академічної групи у вищому навчальному закладі. Питання педагогіки. Вісник Національного університету оборони України, 2014 №3 (40). С.159-163.

9. Boltianskyi O., Manita I. Environmental benefits of organic agricultural production. Молодь і технічний прогрес в АПК: Мат. Міжн. наук.-практ. конф.. Харків: ХНТУСГ. 2021. С. 206–209.

10. Болтянська Н.І., Болтянський О.В. Інноваційний університет як інструмент інтеграції України в європейський освітній і науковий простір. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: зб. наук.-метод. праць. ТДАТУ. Мелітополь. 2020. Вип. 23. С. 116–121.

Boltianskyi O., Stefanovskiy A., Kolodii O., Kovalyov O. Functions of a curator in a modern institution of higher education

Summary. The article investigates the essence and content components of the curator's function in a modern institution of higher education.

Key words: higher education, educational institutions, curator, applicant for higher education, academic group, functions of a curator.

Науково-методичне видання

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Надруковано з оригіналів макетів замовника
Підписано до друку 26.04.2022 р. формат 60х84 1/16
Папір офсетний. Наклад 100 примірників
Замовлення № 1045

Виготовлювач ПП Верескун В.М.
Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10 тел. (0619) 44-45-11

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125